

Arhvi. 129/22.5.2012

HAUKIPUDAS

Kohteen nimi: Rönkölänkangas (itä)
Muinaisjäännöstunnus: 1000008294
Määrittys: Asuinpainanteita, kivikautinen asuinpaikka.
Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
Koordinaatit: p = 7237 04, i = 3447 05, z = n. 57,5 (MJ-rekisteri / keskiosa)
Kylä, kylänosa: Kello
Tila, rek:no: 20:160 Metsäpekkala (asuinpaikan eteläpää)
Omistaja: Kari Haapapuro
Lumijärventie 4, 90420 Oulu

Vanhastaan tunnettu kohde sijaitsee Haukiputaan kirkolta n.24,5 km itäkoilliseen Kiimingistä Yli-Iihin johtavasta tien itäpuolella sijaitsevan Ison Viitajärven länsirannalla. Alue on länsipuoleltaan Rönkölänkankaan suojaamaa järvenrannan hiekaista lähes kivetöntä osin terassimaisesti idässä olevaan järveen laskevaa rantakangasta.

Kohdetta on aiemmin tarkastettu useaan otteeseen kesällä 2007 asuinpaikan keskiosaan suunnitellun ja myöhemmin toteutetun rakennushankkeen puitteissa. Nyt lähemmin tarkastettavaksi tuli asuinpaikan eteläpää tilan 20:160 osalta alueesta Museovirastolta pyydetyn ennakkolausuntopyyntönsä vuoksi / Kari Haapapuro 8.7.2010.

Aiemmin paikalta oli tiedossa yksi asumuspainanne, aiemmassa kertomuksessa painanne 6. Se sijaitsee ko. palstan 4 x 10 metriä. Painanteen aiemmin epämääräiseen pohjoispäähän tehty koekuoppa paljasti vastaavan likaantuneen maan kuin painanteen selvemmin hahmottuvaan eteläpähän tehty koekuoppa. Aiemmin pituudeksi oli määritelty 6-8 metriä. Lisäksi nyt kyseessä olevalta alueelta oli aiemmin tiedossa yksittäinen maakuoppa kohdassa p = 7236 852, i = 3447 158, jolle käytetty gps-laite antoi nyt sijainniksi p = 7236 855, i = 3447 150. Kyseessä on hieman pitkänomainen kuoppa, jonka ala on noin 1,5 x 2 metriä. Lisäksi palstojen rajaa kulkevalta, etelästä tulipaikalle johtavalta tilan rajaa kulkevalta ajouralta oli havaittu jälkiä ainakin yhdestä liedestä kohdassa p = 7236904, i = 3447102 (nyt mitattu 7236912 / 3447101).

Nyt tehdyn tarkastuksen aikana alueella tehtiin edellä mainittujen lisäksi seuraavat havainnot:

I) Asuinpainanteeksi tulkittu pienehkö painanne alueen eteläosassa. Se sijaitti kohdassa p = 7236802, i = 3447147 noin 15 metriä tilan kaakkoisrajasta luoteeseen ja noin 35 metriä lännessä olevan tien reunasta ja noin 35 metriä rannasta. Painanteen ala on noin 4 x 4 metriä ja syvyys 30-40 cm. Koekuopasta tavattiin likamaata ja palanutta kiveä.

II) Kuoppaliedeksi (?) tulkittava jäännös oli kohdassa p = 7236835, i = 3447126, edellisestä pohjoisluoteeseen. Se erottui ympäröivää kuivaa kenttää sammaleisempina matalana kuopanteena, jonka halkaisija oli noin 60 cm. Sammalen alta paljastui tiheä, keskeltä hieman kuopalla olevan kiveys, jonka halkaisijaksi tunnusteltiin noin 70 cm. Kiviä ei poistettu paikaltaan, mutta osa pintakivistä oli lievästi kuumuuden käsittelemiä. Kertaalleen keittokuoppaa kaivaessani osoittautui, että, päällä olevat kivet eivät olleet niin selvästi rapautuneet kuin syvemmillä olevat. keskimäärin noin nyrkin kokoisista tai hieman suuremmista kivistä kootun kiveyksen paksuutta ei selvitetty. Kuoppalieden etelä-/lounaispuolelle noin viiden metrin päähän tehtiin koekuoppa, jossa tavattiin punaiseksi palanutta hiekkaa. Mitään löytöjä ei tavattu.

Uusi 08, 2010

tehtiin vielä varmistukseksi pari koekuoppaa, sen lähimmäs asuinpaikka-aluetta tulevalla itälaidalle. Näistäkään ei asuinpaikkajälkiä tavattu. Tulo tontille ja talousrakennus sijaitsevat tontin ylä- so. lounaisosassa, mihin asuinpaikka ei ulotu.

Ongelmallisempi oli miettiä saunaan vedettäväksi suunnitellun maakaapelin sijaintia. Tontin eteläreunalla asuinpaikan tarkkaa ulottuvuutta ei tunneta, ei esimerkiksi tiedetä jatkuuko asuinpaikka vielä kauemmas etelään naapuritalalle. Selvää oli, että kaapeli tulee joka tapauksessa vedettäväksi asuinpaikan läpi. Luontevimmin kaapelin paikka maastossa näytti kulkevan suunnitellun päärakennuksen kaakkoiskulmalta saunan luoteiskulmalle. Ongelma oli siinä, että linja kulkisi eteläisimmän kuopan ja luoteispuolisen kivetyn liesikuopan välistä. Koska aiemmin ei ko. alueelle tehdystä koekuopasta oltu havaittu jälkiä muinaistoiminnasta, päätettiin kyseinen itäkoillinen-länsilounassuuntainen linja koekuopittaa. Koekuoppia tehtiin kolmen neljän metrin välein. Yhdestäkään koekuopasta ei tehty löytöjä, myöskään värjäätynyttä maata tai palanutta kiveä havaittu. Koska määritellyllä linjalla ei tavattu asuinpaikkamerkkejä, on nähdäkseni perusteltua, että kaapeli saunalle vedettäisiin tätä linjaa pitkin. Koekuoppien perusteella vaikuttaa siltä, että ilmeisen pesäkkeellinen asuinpaikka ei tällä kohtaa ole ainakaan rikkaimmillaan.

Liitteenä olevasta asemapiirroksesta käy ilmi suunnitellut rakennuspaikat, joiden kohdat tarkastettiin 16.7., sekä päärakennuksen ja saunan välinen koekuopitettu linja sähkökaapelia varten.

Kohde tarkastettu 16.8.2010

Tarkastuslöydöt: KM 38376, kampakeramiikkaa

Kuvat: PPM DG VH 5:2010:17:1-10

Karttaote / Kansalaisen karttapaikka, johon merkitty 16.7.2010 havaitut uudet rakenteet.
Liite: Asemapiirros /Vapaa-ajan asunto Haapapuro / Toni Heinänen 8.8.2010

Oulussa 23.8.2010

Mika Sarkkinen
arkeologi
Pohjois-Pohjanmaan museo

III) Aiemman selvästi erottuvan kuopan lisäksi tavattiin nyt kaksi matalaa ja pientä kuoppaa, joissa ei tunnusteltaessa tuntunut olevan lainkaan kiviä. Näiden halkaisija oli noin 1 – 1,5 metriä ja syvyys 20–30 cm. Ne sijaitsivat kohdissa p = 7236819, i = 3447142 ja p = 7236910, i = 3447129.

IV) Tilan länsirajaa kulkevalta polulta/ajouralta, kohdassa missä siltä erkanee vähemmän käytetty ajoura kohti koillista, havaittiin poikkeuksellisen punainen kohta. Sen pintaa kuorittaessa kenttälapion syrjällä tavattiin ilmeisesti renkaiden murentamaa kivikautista keramiikkaa. Muutamissa murenessa on koristekuoppien jälkiä, asbestisekoitetta paloissa ei ole. Kyseessä on lähinnä tyyppilliseksi kampakeramiikaksi luokiteltava keramiikka. Löytöpaikka sijaitsi em. ajourien haaran eteläpuolella, rajaa kulkevan ajouran itälaidalla ja noin 70 metriä etelässä olevan tien reunasta ajouraa pitkin mitattuna kohdassa p = 7236875, i = 3447105. Saviastian palat olivat hyvin pienellä, noin parin kämmenen kokoisella alueella, punainen hiekka värjäsi käden, joten kyseessä lienee punamulta, ei palanut hiekka.

Kansalaisen karttapaikalle merkittynä (ks. liitekartta) havainnot keskittyvät korkeuskäyrien 57,5 – 60 tuntumaan ja näiden käyrien välille. Tällä alueelle ei juuri tehty koepistoja, sillä havainnot näyttivät kattavan tämän alueen. Sen sijaan koepistoja/-kuoppia tehtiin tilan lounais- ja itä-/kaakkoiskulmille. Läntisimpien havaintojen yläpuolella maasto nousee hieman jyrkemmin. Läntisten havaintojen ylä- eli länsipuolelle tehtiin kymmenkunta koekuoppaa, mutta niistä ei tavattu mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Hieman toisin kuin kartan korkeuskäyrät osoittavat on tilan eteläpään ranta, kaakkoiskulma vastaavasti hieman muuta aluetta alavampaa. Myöskään täältä ei koekuopissa tavattu asuinpaikkamerkkejä.

Kohde tarkastettu 15.7.2010.

Kartta: kansalaisen karttapaikka/mitatut havaintopisteet ja koekuopitetut alat.

Oulussa 16.7.2007

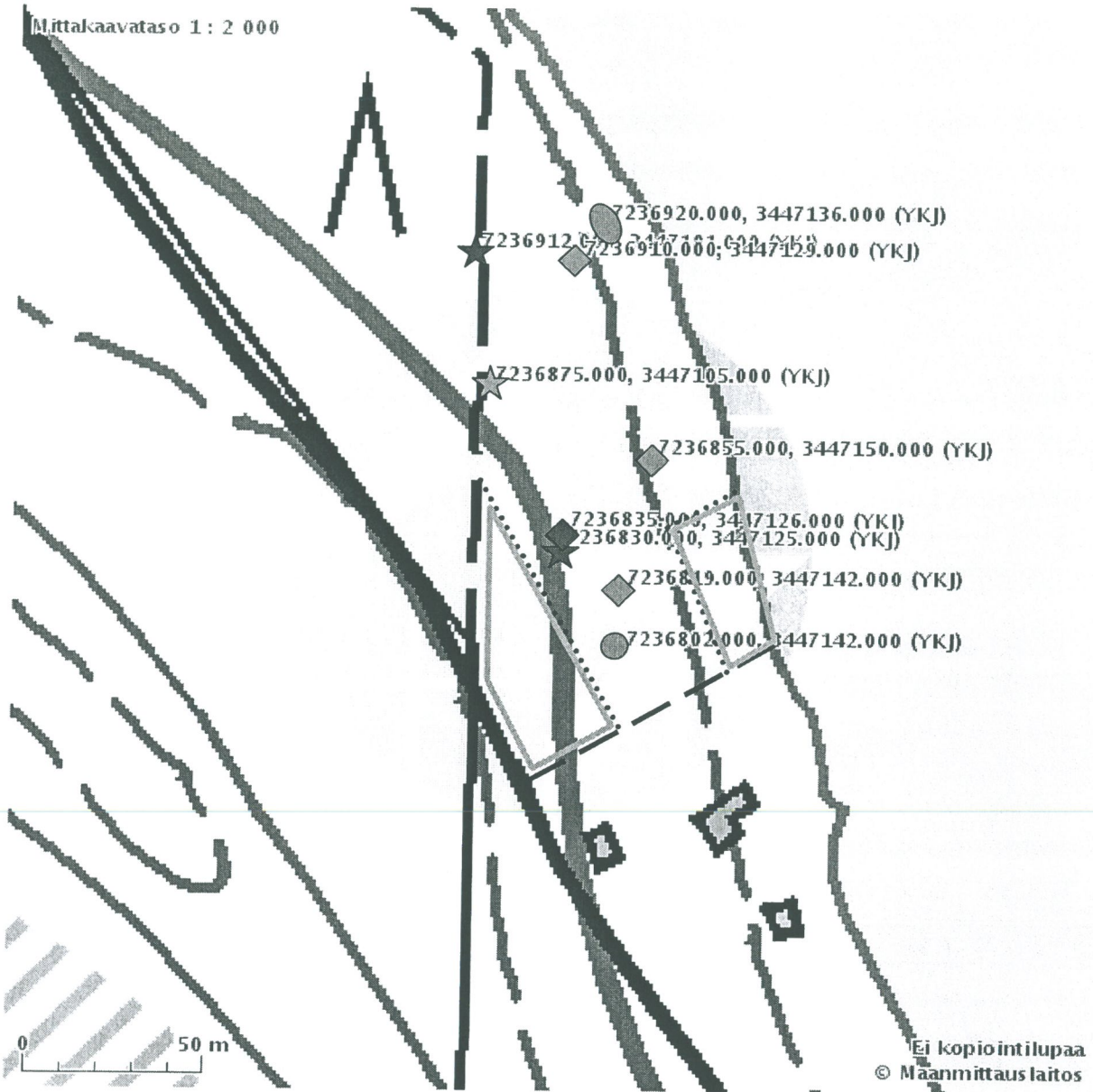
M. S.

Yllä oleva tarkastuskertomus lähetettiin heti valmistuttuaan tiedoksi Museovirastoon aluevalvoja Katiskoskelle. Lausunnossaan 8.7. (DNRO 266/304/2010) Museovirasto pitää alueelle rakentamista mahdollisena niille alueille, joilta ei ole havaittu merkkejä asuinpaikasta. Kari Haapapuron oltua yhteydessä Katiskoskeen otti Haapapuro yhteyttä allekirjoittaneeseen pyytäen yhteistä käyntiä paikalla rakennuspaikkojen tarkemmaksi määrittämiseksi. Paikalla käytiin jälleen 16.8.2010, tällä kertaa yhdessä Haapapuron kanssa. Hänellä oli valmiina alustava rakennussuunnitelma, jossa rakennukset oli sijoitettu aiemmin vapaisiksi todetuille alueille.

Rantaan suunnitellun noin 6,25 x 4,00 m kokoisen saunarakennuksen sijainniksi mitattiin maastossa p = 7236828, i = 3447160. Saunan paikka tarkastettiin koekuopin. Asuinpaikasta ei havaittu merkkejä. Lisäksi pilarirakenteisen saunan yhteyteen edellytetään upotettavaksi likavesisäiliö, ns. saunapallo. Sen sijainniksi sovittiin tulevan saunan eteläpuoli, mille alueelle myös tehtiin koekuoppa, jossa ei tavattu asuinpaikkamerkkejä.

Tontin yläosaan jo aiemmin asuinpaikattomaksi alueeksi todetulle alueelle suunnitellun päärakennuksen luoteisnurkan paikka oli merkitty maastoon. Rakennuksen sijainniksi mitattiin p = 7236826, i = 3447119. Suunnitellun rakennuksen (noin 6 x 10 metriä) alueelle

Mittakaavataso 1 : 2 000

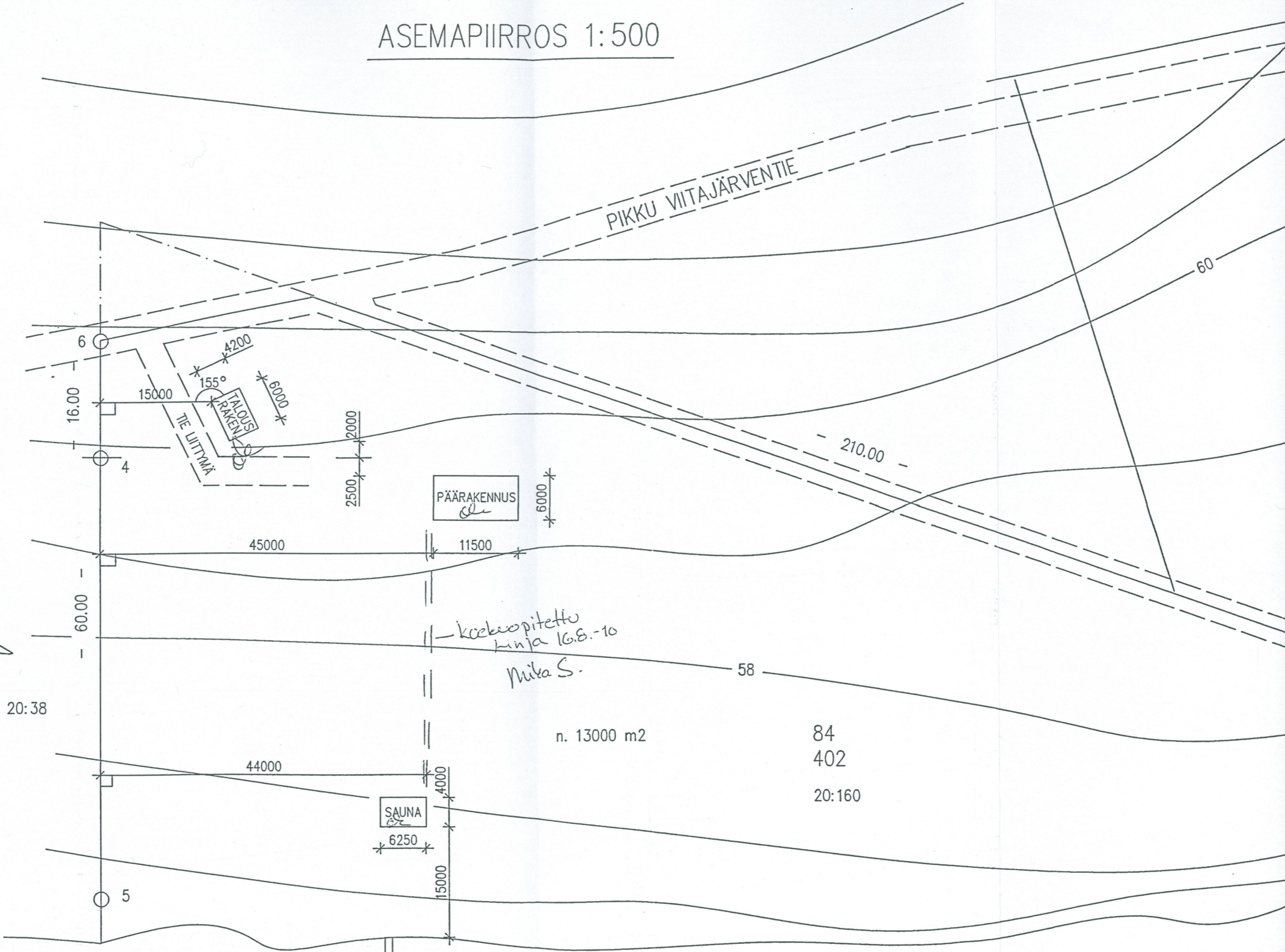

- Painanne
- Kuoppa
- Kivetty liesikuoppa
- Liesi, palanut hiekka
- Keramiikkalöytö
- Koekuopitettuja alueilta, joilta ei havaintoja asuinpaikasta
- Rajalinja itse hahmoteltu

ASEMAPIIRROS 1:500

PIKKU VIITAJÄRVENTIE

Juha Leht

20:38

n. 13000 m2

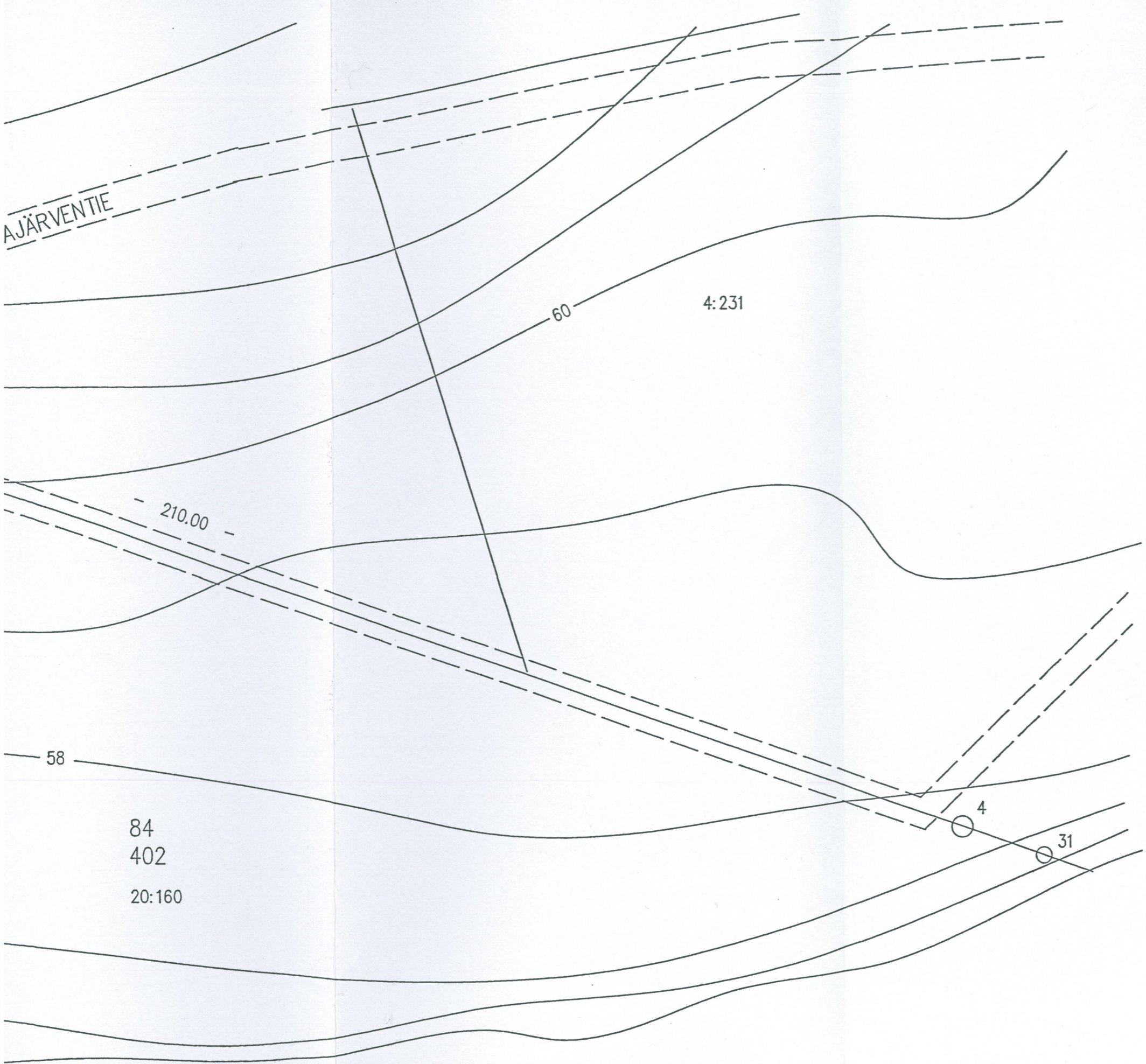
84
402

20:160

876:1
kellon jalokamari
Mika S.

ISO VIITAJÄRVI

AJÄRVENTIE

60

4:231

210.00

58

84
402
20:160

4

31

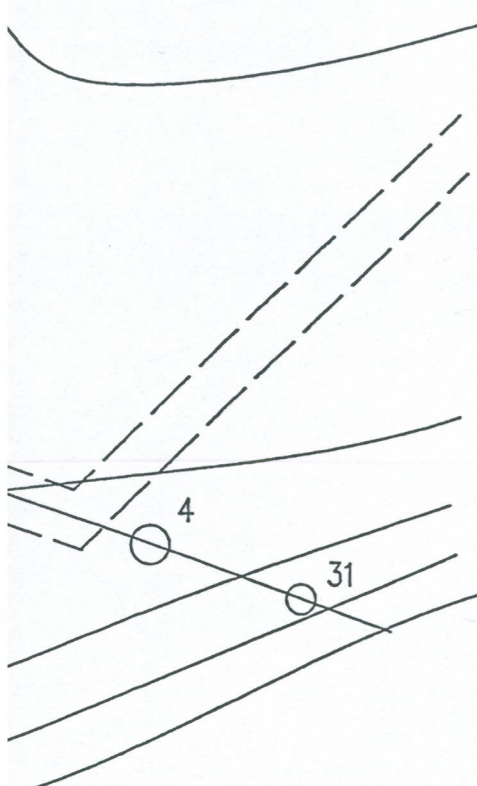
KERROSALAT:
Päärakennus 69 m²
Saunarakennus 25 m²
Talousrakennus 25.2 m²

SO VITAJÄRVI

KERROSALAT:

Päärakennus 69 m²
 Saunarakennus 25 m²
 Talousrakennus 25.2 m²

K.O.SA Iso Viitajärvi	KORTTELI/TILA Metsäpekkala	TONTTI/RNo 20:160	RAKENNUSLUVAN TUNNUS	
RAKENNUSOIMENPIDE Uudisrakennus			PIIRUSTUSLAJI Pääpiirustus	JUCKS.No
RAKENNUSKOHTTEEN NIMI JA OSOITE Vapaa-ajan asunto Haapapuro Pikku Viitajärventie HAUKIPUDAS			PIIRUSTUKSEN SISÄLTÖ ASEMAPIIRROS	MITTAKAAVAT 1:500
Toni Heinänen Rk 8.8.2010			SUUN.ALA ARK	TYÖ No PIIR.No MUUTOS
			PÄIVÄYS	YHT.HENK.